

Nytt

1/2022

S. 4-5

**Pargas är
inredarens
drömstad**

S. 6-7

**Tillgängligt
boende i
Norra Famnen**

S. 9

**Solbågens
banbrytande
ekohus**

Nytt

1/2022

Kontaktuppgifter

Vill du informera genom Nytt?
Ring kontaktpersonen i ditt område!

Pargas

Arja Töyrylä Tfn. 040 488 6026

Nagu

Viveca Smeds-Aalto Tfn. 040 488 6022

Korpo

Tarja Sirkkiä Tfn. 040 488 6020

Houtskär

Petra Öhman Tfn. 040 488 6021

Iniö

Åsa Knuts Tfn. 044 066 7835

E-postadress:

fornamn.efternamn@pargas.fi

Mer information ges av

Näringslivschef Tomas Eklund

tomas.eklund@pargas.fi, 040 488 5675

Utgivningstidtabell 2022

Nytt 2	utkommer 11.5	deadline 29.4 kl. 16
Nytt 3	utkommer 8.6	deadline 3.6 kl. 16
Nytt 4	utkommer 7.9	deadline 2.9 kl. 16
Nytt 5	utkommer 10.11	deadline 4.11 kl. 16

Nytt

Nytt är Pargas stads informationstidning till stadens invånare. Tidningen ges ut fem gånger i året och delas ut med Pargas Kungörelser.

Ansvarig utgivare: Tomas Eklund,
Pargas stad

Produktion: Å Communications

Tryck: Salon Lehtitehdas, upplaga 9 516

På pärmen: Mi Ruokolahti och Helena Bruun
Foto: Erik Saanila

Bild: Erik Saanila

Tankar om boende i skärgårdens paradis

Pargas har varit en bekant ort för mig redan i 25 år. Min man kommer härifrån och vi har besökt vår sommarstuga här under hela vår tid tillsammans. Trots att jag själv är från Lappajärvi, där det bara finns insjöar, har skärgården och dess unika natur gjort ett outplånligt intryck på mig. Mina första minnesbilder av skärgårdsstaden är Rävundsbron och färjorna till Nagu samt tystnaden och den obrutna friden i skärgården, de vackra sommarkvällarna på bryggan, svanparet som simmar vid stugstranden och måsarnas skrik på tysta skär. Här har människan det bra.

Pargas har fantastiska förhållanden för boende och fritid. Som familj har vi med vår Buster besökt Nagu och Korpo, bekantat oss med den intressanta historien på Själo och på Pensar har vi ätit ortens bästa laxsoppa. För att inte tala om läckra bakelser och kaffe i Sattmark och de bergsäkra hamburgarna på Kamu. Hundbanans Motionstrappa har blivit bekant och så även skidspåren som Pargas IF upprätthåller. För mig som aktiv skidåkerska var det en positiv överraskning att skidsäsongen så här långt söderut är så pass lång och att skidspåren är i utmärkt skick. Staden har ett aktivt kulturliv; vi går på sommarteater varje år och att kröna Lucia är en viktig tradition i vår tvåspråkiga stad.

Allt fler människor gör som vi, de delar sin tid mellan flera orter eftersom arbete allt oftare kan utföras på distans. Pargas växer och utvecklas: turismen ökar, självförsörjningen när det gäller arbetstillfällen är rätt så bra och tomtreserven är tillräcklig. Staden utvecklar både stadsaktigt boende och satsar på den unika skärgården. Fritidsboende kan lägga

till vid bryggan med sina båtar och därifrån gå direkt till centrum för att handla. Det utökar köpkraften och underlättar en smidig vardag och fritid. Skärgårdens ringväg är bekant i hela Finland och på ringvägen får turisterna en fantastisk upplevelse i hisnande vackra landskap.

Vi arbetar nu med full kraft för ett välmående Pargas framtid. Ett utmärkt exempel på detta är det kreativa lärcentret som nu byggs och som är en av stadens viktigaste investeringar under hela fullmäktigeperioden. Vi utarbetar som bäst en ny strategi för staden och vårt utvecklingsarbete ska trygga stadens livskraft och välfärd även efter att social- och hälsovårdsreformen genomförts. För oss är det viktigt att bevara högklassig basservice i staden. Vi strävar efter att garantera mångsidiga boendemöjligheter genom att också utveckla boende i våningshus i centrumområdena och beakta att befolkningen åldras genom ett brett utbud av seniorboende. Möjligheterna till distansarbete bör utnyttjas fullgott och möjligheterna till boende året runt bör marknadsföras på bred front.

I Pargas finns allt som bofasta och fritidsboende kan önska sig. Låt oss vara stolta över vår unika skärgårdsstad och sprida detta glädjebudskap även utanför vår region. Trevlig vår och vi hörs!

Hanna-Maria Grandell
förvaltningschef

Här är Pargas fullmäktigeledamöter i Egentliga Finlands välfärdsområde

I välfärdsområdesvalet som ordnades i januari valdes fyra ledamöter från Pargas in i fullmäktige för Egentliga Finlands välfärdsområde. De valda är Regina Koskinen (SFP), Merja Fredriksson (SFP), Nina Söderlund (VF) och Lotta Laaksonen (VF). Vi tog pulsen på de färska ledamöterna.

Regina Koskinen, SFP

1. Arbetet har kommit igång väl. I huvudsak koncentrerar vi oss på förhandlingar och förberedelser inför det första fullmäktigesammanträdet.
2. Inom de närmaste åren sker inga stora förändringar. Det viktigaste är att bevara basservice i skärgården. För det arbetar vi.
3. Tillgängligheten av närservice och tvåspråkig vård är viktig för Pargasborna. I Pargas har vi en fungerande hälsovårdscentral med ett brett serviceutbud. I skärgårdsområdena finns hälsostationer som samarbetar med hälsovårdscentralen. Tjänster för äldre finns i alla kommunområden och en fortlöpande utveckling av dem är viktig. Vi i Pargas bemästrar tvåspråkig, högklassig vård och så ska det vara också i framtiden.

Merja Fredriksson, SFP

1. Arbetet har kommit igång väl. Jag väntar nu på mer information om bakgrunden av och principerna för beredningen, men genom vår egen grupp får vi gott om information om varje arbetsskede.
2. Med tjänster på distans får vi mer hjälp i vården än tidigare, men vårdare som är fysiskt närvarande är nödvändiga. I stället för dyra hälsobussar önskar jag att fysiska besök hos läkare och tandläkare fortsätter. Framtiden kan dock medföra andra tjänster, såsom besök på specialistläkarmottagning.
3. Med tanke på Pargasborna är fungerande närservice allra viktigast. Jag önskar också att vi även i framtiden har vårdboenden med heldygnssorg för äldre och tillräckligt med hemvårdstjänster. Det skulle också vara fint att kunna få bort vårdköer och få mer tjänster inom specialiserad sjukvård till området.

1. Hur har arbetet som fullmäktigeledamot i välfärdsområdet kommit igång?
2. Hur tror du att vården i skärgården kommer att se ut i framtiden?
3. Vad är det viktigaste för Pargasborna när det gäller beslutsfattandet i välfärdsområdet?

Nina Söderlund, VF

1. Arbetet började direkt och med fart. Som ordförande för Västerförbundets fullmäktigegrupp och en av förhandlarna blir det distansmöten varje dag i veckan. Detta år går åt till att bygga upp organisationen och snart behandlas också strategin. Fullmäktiges första sammanträde ordnades den 2 mars och det kunde även följas som stream.
2. Jag arbetar hårt för att de särskilda förhållandena i skärgården ska få förstärkelse och för att tjänster ska utvecklas så att det fortfarande är tryggt att bo i skärgården. Det nuvarande läget måste förbättras. Som en del av utvecklingsarbetet i välfärdsområdet utökas också tjänster på distans, eftersom de behövs i hela landskapet. Räddningsväsendet är likaså oerhört viktigt för skärgårdsborna.
3. Att garantera tvåspråkiga tjänster är en omfattande uppgift som kräver mycket planering och expertis. Primärvården måste förstärkas så att alla får hjälp så snabbt som möjligt, eftersom det minskar både lidande och kostnader. De mest brådskande uppgifterna är att förbättra mentalvårdstjänster och att satsa på arbetsförhållandena för de anställda.

Lotta Laaksonen, VF

1. Det är trevligt att arbeta i Västerförbundets fina team. Själv hör jag till de mindre erfarna och för tillfället lär jag mig mycket genom att följa veteranernas arbete. Det blir flera möten i veckan och vi talar mycket om målsättningar, strategi, förvaltningsstadga och det kommande arbetet i nämnder och fullmäktige.
2. I början försöker vi bevara de verksamheter som finns, men jag vill att de också ska förbättras i och med reformen. Arbetet ska göras mer motiverande bland annat genom lönesättning. I Pargas höjs lönerna, eftersom de ligger under genomsnittet, och som gemensam förmån för området tillkommer också ett språktillägg. Vårdköerna måste fås bort, eventuellt genom att utöka antalet distansbesök när det gäller mindre avancerade tjänster. Jag vill främja tillgängligheten för vård i periferin genom att lämna in olika motioner.
3. När det gäller räddningstjänster ska fungerande tjänster i vårt specialområde tryggas. Förenhetligande av administrationen, reglerna och systemet på socialsidan och att ordna avlösartjänster över kommungränserna är en bra sak för Pargas. Den största utmaningen är att lindra personalkrisen inom vården och det finns inget annat sätt att göra det än att jämna ut lönegropen och få bort köerna.

Företag

Ett paradiset för inredningsintresserade

Text: Kristiina Teppo
Bilder: Erik Saanila

Pargas stad berikas av ett stort antal inredningsbutiker. Butikerna som är fyllda med förtjusande föremål bjuder in till att inreda. Många besökare tar också en liten bit skärgårdsstämning med sig hem som souvenir.

Mi Ruokolahti och **Helena Bruun** driver inredningsbutiken Tre Små Rum på Köpmansgatan 8. Företaget som fyller 20 år den 17 april föddes då tre hemmamam-mor bestämde sig för att förena sina krafter.

– Vi ville återvända till arbetslivet och vi var alla intresserade av företagande. År 2002 bestämde vi oss till slut för att grunda en egen inredningsbutik, berättar Ruokolahti som var med om att grunda företaget.

Till den första affärslokalen hörde utöver entrén tre små rum efter vilka butiken namngavs. År 2008 sål-

des affärslokalen och Tre Små Rum flyttade till en fastighet med två röda stugor på Gamla Malmen. Den senaste flytten ägde rum år 2011 när dörrarna till den nuvarande affärslokalen öppnades.

– Det nuvarande läget är centralt och det finns också gott om parkeringsplatser för kunderna, berättar Helena Bruun som varit den andra företagaren i Tre Små Rum i tio år.

Stilen är allt vackert

Butiken är fylld med smått och stort att förundra sig över. Möbler, överdrag till dekorationskuddar, kärl och ljus bjuder in till att studera

Inredningsbutikernas utbud är mångsidigt i Pargas.

Butiker i Pargas som säljer
inredningsprodukter och presentartiklar

- Pargas**

 - Antikhandel Älskade ting
 - Archipelago Design
 - Flowers & Fantasy
 - Hasses antik
 - Kelovee
 - Mosters inredningsbod
 - Tre Små Rum
 - Gullkrona
- Nagu**

 - Wanha Wallis

Korpo

 - Amalias Hem
 - Nomadhome

Iniö

 - Café Gamla Banken

detaljer. Butiken som går i skandinavisk lantlig stil värms upp av en brasa som sprider hemtrevlig stämning i hela affärslokalen.

– I början var vår stil shabby chic, som i början av 2000-talet var trendigt. Med tiden har vi börjat sälja föremål i olika stilar som vi tycker att är vackra, berättar Mi Ruokolahti.

De populäraste produkterna är ljus, tvålar, små möbler och textilier.

– Kunderna är både unga och gamla – hos oss finns såväl söta leksaker som traditionella gjutjärnskrokar och draghandtag som intresserar lite äldre folk, säger Ruokolahti.

Kunder från nära och fjärran

Många företag drabbades hårt av coronapandemin. Enligt Ruokolahti och Bruun fann dock Tre Små Rum sin plats i den kniviga situationen då inköp gjordes i små butiker i stället för i stora köpcentra.

Företagarna är överens om att det trots den stora arbetsmängden är

roligt att driva en inredningsbutik i skärgården.

– I det här jobbet får man träffa en mängd olika människor: utöver ortsborna får vi på veckosluten besök av många kunder från till exempel Tammerfors och Helsingfors, berättar Ruokolahti.

Styrka genom samarbete

Inredningsbutikerna i Pargas har lite olika profiler och därför är också samarbete dem emellan viktigt.

– Om vi inte säljer något som en kund söker, försöker vi förstås ta reda på i vilken annan butik produkten i fråga kunde finnas, berättar företagarna i Tre Små Rum.

I mars arrangerar föreningen Kiva i Pargas det årliga evenemanget Kärringkväll då butikerna och restaurangerna i Pargas centrum har kvällsöppet med specialerbjudanden.

– Det lönar sig att följa Tre Små Rums konton på Instagram och Facebook, @tresmarumofficial och

Mi Ruokolahti och Helena Bruun säljer också tapeter.

@tresmarumpargas. Där berättar vi också om erbjudanden under vår födelsedagsvecka, tipsar Ruokolahti.

Skärgården är ett intressant resmål

Även Terhi Pilke som grundat inrednings- och klädbutiken Amalias Hem i Korpo upplever samarbete som meningsfullt.

– Jag är aktiv i sociala medier och där är det också lätt att tipsa om andra företagare i Korpo. Andra berättar också om Amalias Hem för sina kunder, berättar Pilke.

Korpos lilla invånarantal var en utmaning för Pilke när hon grundade företaget år 2008.

– Att jag öppnade en nätbutik och att antalet fritidsboende har ökat har hjälpt! För många människor från inlandet känns skärgården nästan som utomlands så de kommer gärna hit på besök, säger Pilke.

Nuförtiden består kundkretsen av såväl ortsbor, fritidsboende som

turister. Efter att ha fokuserat på inredning under de första åren har Pilke utvidgat sitt utbud till kläder.

– Kläder, skor och accessoarer är numera de viktigaste försäljningsartiklarna. På sommaren är köksredskap, såsom vackra kärl och förvaringsburkar samt textilier omtyckta produkter, beskriver Pilke.

Amalias Hem kan du följa på Instagram-kontot @amaliashem och på Facebook-kontot @Sisustuspuotiamaliashem.

Boende

Här byggs Pargas nya höghus

Text: Kristiina Teppo
Bild: Erik Saanila

Priima-Yhtiöt genomför ett nytt våningshusprojekt i Pargas. Objektet är ett kvarter med två våningshus och det första beräknas färdigställas vid årsskiftet 2023–2024. Entreprenören är Turun Teollisuuden Rakentajat Oy som hör till Priima-Yhtiöt, och ARK Vahtera Oy står för arkitektplaneringen. Planläggningen har genomförts i intensivt samarbete med Pargas stad.

Pargas tomtmarknad går het. Alla önskar sig dock inte ett rött hus med vita knutar, men efterfrågan på våningshusbostäder har inte kunnat uppfyllas i Pargas på en tid.

– I Pargas byggdes ett våningshus senast för tio år sedan, konstaterar stadens markanvändningsingenjör **Peter Lindgren**.

Nu är en lösning på problemet på väg: bostadsaktiebolaget Norra Famnen uppförs nu i Pargas centrum i ett kvarter som avgränsas av

Sandåkersgatan, Sotargränd, Gamla Blåsnäsvägen och Famnen. Namnet Norra Famnen hänvisar till gatans namn och tomtens läge i norra delen av centrum.

Ett intressant nybygge i ett bra läge

Bolaget var intresserat av att bygga i Pargas redan för ett antal år sedan. Nu har trafikförbindelserna till staden utvecklats och det finns principbeslut om att vägförbindelserna ska förbättras.

– Pargas är skärgårdens huvudstad och i och med utvecklingen i området ansåg vi att det finns potential i ett nybygge, säger Priima-Yhtiöts styrelseordförande **Jari Rastas**.

Nybygget med sju våningar som uppförs i stadshusets omedelbara närhet har redan väckt stort intresse. Våningshuset får 33 bostäder vars bostadsyta varierar mellan 31 och 83 kvadratmeter. Förhandsförsäljningen inleds i mars då även planritningar och prisuppgifter på bostäderna publiceras.

– Det har funnits ett stort intresse för projektet från flera olika åldersklasser, berättar Lindgren.

I huset används förnybar energi

Innan byggarbetet inleds ska de gamla husen som finns på tomten rivas. Rivningsmaterialet återvinns för återbruk i mån om möjlighet. De mest betydande miljölösningarna i Norra Famnen sker i planeringen av energieffektiviteten.

– Vi strävar efter att använda förnybar energi. Vår avsikt är att använda jord-

värme och också i övrigt förnybara energikällor. Målet är att samarbeta med stadens energibolag, berättar Rastas.

– Det är viktigt att tänka på energiförbrukning och koldioxidavtryck förutom under byggprojektet också under hela byggnadens livscykel, fortsätter Priima-Yhtiöts kommersiella chef **Olli Saha**.

Huset får digital vattenmätning, vilket underlättar uppföljning av vattenförbrukning för de boende. Dessutom har man satsat på boendekomfort och hälsa med lägenhetsvisa ventilations- och kylningssystem. Varje bostad har en egen inglasad balkong.

Tillgängliga lösningar

Priima-Yhtiöt har erfarenhet av byggprojekt inom social- och hälsovårdssektorn. Trots att Norra Famnen inte erbjuder vårdtjänster kommer man att satsa på tillgänglighetsanpassning. Tillgängliga lösningar möjliggör en smidig vardag för flera olika slags invånare.

– Tillgänglighetsanpassning har beak-

tats till exempel i funktionaliteten och rumsindelingen i bostäderna. Även installation av stödhandtag i våtutrymmen i efterhand är möjligt vid behov, berättar Olli Saha.

Gemenskap är en viktig del av Norra Famnen. I huset byggs fritidsutrymmen och ett trivsamt gårdsområde. På så sätt finns möjligheten att ordna fest er och tillställningar i våningshuset på samma sätt som i ett egnahemshus. I och med läget av Norra Famnen finns också service nära till hands – på promenadavstånd finns bland annat stadshuset, biblioteket, butiker och skolor.

– Vi har fört en aktiv dialog med olika aktörer i staden om hurdana tjänster och aktiviteter de boende kan utnyttja, säger Rastas.

– Samarbetet mellan staden och Priima-Yhtiöt har fungerat väl. Det är fint att vi äntligen får nya våningshusbostäder till försäljning i Pargas, sammanfattar Peter Lindgren.

Illustration av Norra Famnen.

Sari Alhopuros och Hannu Ilpoinens hus stod färdigt år 2021.

Text: Kristiina Teppo
Bilder: Hannu Ilpoinens arkiv

8 Egnahemstomterna i Pargas går åt som smör

Egnahemstomterna i Pargas hittar nu snabbt köpare. År 2021 såldes 15 tomter i Pargas och i år har redan fyra tomter sålts. Strandtomter är de mest eftertraktade men såväl stora tomter med stora gårdsplaner som små tomter i Pargas centrum efterfrågas.

Den stora efterfrågan ger planläggningen i staden mycket arbete. Planen gällande Strandbacken i Norrbystrand har nyligen blivit godkänd och nya planläggningsprojekt är för tillfället södra och norra delen av Kyrksundsstranden, Storäng II och Lövstrandsgränd i Klockarbergen i Nagu.

Från fritidsboende till bofasta invånare

Hannu Ilpoinen och **Sari Alhopuro** har flyttat permanent till Pargas. Ilpoinen och Alhopuro lät bygga ett egnahemshus i Solbågen i augusti 2021. Trakten är bekant sedan tidigare för paret i och med villorna som fanns i Attu och deras nuvarande sommarstuga vid Erstan.

– På grund av coronapandemin tillbringade vi mycket tid på stugan vid Erstan i stället för utomlands. Samtidigt blev vi mer bekanta med Pargas centrum där vi motionerade och

utnyttjade tjänster. Vi blev förtjusta i den vackra och livfulla skärgårdsstaden, berättar Ilpoinen.

Idén att bygga ett hus i Solbågen föddes när paret var på promenad vid Sundet.

– Vi såg att man lagt grunder i området. Jag ringde till stadens markanvändningsingenjör **Peter Lindgren** och frågade vad det var för projekt på gång där, minns Ilpoinen.

Det kom fram att området som tidigare planerats som radhustomt hade planlagts om till småhusområde. Ilpoinen och Alhopuro köpte ett huspaket och lät bygga sig ett hem med hjälp av entreprenörer från Pargas. Huset var det tredje egnahemshuset som uppfördes i området.

Ett fint ställe att leva sitt liv

Enligt Hannu Ilpoinen erbjuder det

naturnära Pargas en fantastisk vardag med fungerande service och goda möjligheter till fritidsaktiviteter. I den lilla skärgårdsstaden ordnas gott om evenemang och gemensamma aktiviteter, men vid behov fungerar också trafikförbindelserna till Åbo smidigt.

– Pargasborna är också mycket trevliga människor, påpekar Ilpoinen. En viktig faktor när det gäller attraktionskraft är enligt Ilpoinen också den effektiva myndighetsutövningen som underlättar byggande och att skapa ett hem. Till exempel tog bygglovsförfarandet bara några veckor för huset som paret lät bygga i Solbågen.

– Jag skulle vilja lyfta fram det utmärkta arbetet som byggnadstillsynen i Pargas gör. Servicen fungerar väl i alla skeden av byggprojektet och man får mycket hjälp och råd av experter, berättar den erfarne byggherren.

I Ljusudda finns 16 nya egnahemstomter och en radhustomt. Tre tomter har redan sålts och ytterligare fyra har reserverats. Hannu Ilpoinens två barn med familjer har köpt egnahemstomter i Ljusudda.

– Tomterna i Ljusudda är stora och havet ligger nära, vilket säkert lockat dem dit. Min dotter med familj åker båt på fritiden och läget är lämpligt också med tanke på det. Det är trevligt att få avkommorna till Pargas, säger en glad Ilpoinen.

Godai Oy satsar på husens miljövänliga lösningar.

Text: Kristiina Teppo
Bild: Erik Saanila

I Solbågen byggs de grönaste husen i Finland

9

Vid Kyrksundsstranden i Pargas byggs den grönaste ekoby i Finland. De identiska, klimatpositiva husen är de första av sitt slag i Finland. Projektet som drivs av företagarparet i Godai Oy, Nina och Tero Ingelius, motiveras av viljan att utveckla miljövänligt byggande och hälsosamt boende.

Ekoby i Solbågen får åtta hus med egen tomt, eget garage och egen båtplats. Det som gör dessa hus exceptionella är att de är koldioxidnegativa. Husen uppfyller kraven för certifikaten Svanen, RTS-miljöklassificering, Rala ry:s Kuivaketju10, PEFC- och FSC-träcertifikat samt certifikatet Active House som fokuserar på att boendet ska vara hälsosamt.

– I Finland finns ett småhus som uppfyller kraven för Svanen. Husen i ekoby i Solbågen är dock de första i Finland som får dessa sex olika certifikat, berättar byggföretaget Godai Oy:s styrelseordförande **Nina Ingelius**.

Ingelius bedömer att orsaken till att certifikaten söks så lite är mängden arbete de kräver.

– Att få certifikaten kräver mycket

arbete i planeringsskedet och rapportering under byggarbetet. Ekohusen medför kanske inte heller en så stor vinstmarginal till byggherren, eftersom vissa miljövänliga lösningar är dyra, berättar Ingelius.

Hälsosamt boende

Nina och **Tero Ingelius** grundade Godai Oy år 2021. Syftet med företaget är att skapa en ny ekologisk och hälsosam husmodell. Pargas skärgård erbjuder utmärkta förhållanden för genomförandet av Godais första projekt och paret med familj flyttar även själva in i det första koncepthuset som blir färdigt i maj. Paret egna erfarenheter av fuktproblem har ökat viljan att låta bygga hälsosamma hem.

– Sådana otrevliga överraskningar önskar man inte att någon ska behöva uppleva. Därför är det viktigt för

oss att iaktta bästa möjliga standard för fukthantering och inneluft, säger Nina Ingelius.

Ett högklassigt och hållbart ekohus är förutom hälsosamt för sina invånare, även möjligt att fullständigt återanvändas i slutet av sin livscykel.

Moderna lösningar

På grund av den havsnära mjuka marken är det nödvändigt att påla husen. I projektet används stålplåtar, eftersom betongplåtar tränger undan mycket mark och fukten i marken kan stiga kapillärt längs med betongen upp mot konstruktionerna. Starka RRs-stålplåtar är också ett ekologiskt val, eftersom det totala antalet plåtar som behövs är mindre. RRs-stålplåtar är dessutom lättare att transportera, vilket innebär att den negativa klimatpåverkan som transporten orsakar blir mindre.

Efter pålningen och markarbetena färdigställs bostadsaktiebolagets ca 150 kvadrat stora småhus snabbt, de första redan i slutet av 2022. Priset på ett hus blir ca 550 000 euro med garage och båtplats.

I grunden används i stället för kross-

grus cellglaskross. Cellglaskrossen Foamit som tillverkas av finska Uusioaines Oy har det lägsta koldioxidavtrycket i sin klass.

– Cellglaskross är också mycket lätt så det lämpar sig utmärkt för att göra marken lättare, preciserar Ingelius.

I boendet syns de ekologiska aspekterna utöver i användningen av solenergi till exempel i återanvändningen av så kallat "gråvatten". En anordning som beställs från Holland renar duschvattnet och leder det för återanvändning i bevattningssystemet på gården eller toalettspolningen.

– Detta är en rätt ny metod i Europa, fastän vi i Norden redan för en tid sedan börjat uppmärksamma att det finns en begränsad mängd vatten.

Husen i ekoby kräver innovativa lösningar, pengar och långsiktighet. I Godais byggprojekt fattas beslut baserade på värderingar.

– Hos oss är värderingarna viktigare än kostnadseffektivitet, sammanfattar Nina Ingelius.

Ungdomsverkstaden Aktiva – Pargas stad

Aktiva är till för att vägleda dig ung 15-28 år, som inte studerar eller arbetar och/eller om du behöver stöd i att hitta din egen väg. Bor du på annat håll i kommunen än i Pargas centrum, kommer vi överens om att träffas på ett ställe nära dig. Till oss kan du komma utan en remiss, och du är välkommen att besöka oss måndagar till fredagar.

Aktiva ger handledning, råd och stöd i **Rådgivande verkstaden** till allt som har att göra med utbildning och arbete, samt annat som har att göra med ditt liv.

Uppsökande ungdsoarbetaren vill nå dig som är i behov av stöd och hjälp vid olika livssituationer. Arbete baserar sig på frivillighet och innebär inga krav.

Kreativa startverkstaden erbjuder dig daglig verksamhet. Innehållet är varierande men kan vara t.ex. matlagning, jobbsökning, studiebesök, hjälparbeten inom staden, grupp- och individuella arbeten, hantverk och annat utgående från dina individuella behov.

Tag kontakt!
Jenni Lindroos
verksamhetsledare/individuell handledare
0505962108

Henna Lehtonen
Uppsökande ungdomsarbete (vik.)
0404885657

Heini Brushane
Kreativa startverkstadens handledare
0404885656

Viveka Lindqvist
Kreativa startverkstadens handledare
0443585795

Strandvägen 32, 21600 Pargas

pargas.fi, aktiva.fi,
facebook.com/aktiva21600,
instagram.com/aktiva_pargas

Det mobila resurscentret

Rådgivningsbilen rör sig i Egentliga Finland –nu även i Pargas!

Du hittar oss vid den färggranna bilen enligt följande:

- PARGAS:**

Tisdag 29.3 kl. 9.30-11.00
K-Supermarket Reimaris parkeringsplats
(Kyrkoesplanaden 32)
- KORPO:**

Tisdag 29.3 kl. 13.00-13.45
K-Market Korpo Handel
Tisdag 29.3 kl. 14.00-15.00
på församlingshemmets/apotekets gård
(Korpo kyrkby)

Av oss får du information om stadens tjänster samt rådgivnings- och infonummer till olika föreningar. Vi delar även ut anvisningar för hemgymnastik och korsord. I maj har vi vid hållplatserna i Korpo och Pargas utöver föreningsarbetaren på det mobila resurscentret och servicehandledaren i Pargas stad även med oss **en anställd från Lounais-Suomen Avustajakeskus som ger information om ledsagarservice och frivilligarbete.**

Det mobila resurscentret kör under våren och sommaren också till bland annat Nagu, Houtskär och Iniö. Följ annonseringen! Facebook.com/Liikkuvauresurssikeskus & kontaktpersoner i Pargas: medris.jurs@pargas.fi (tfn 040 488 5692) och emma.soveri@pargas.fi.

Frivilliga med och producerar innehåll till Kulturellen

En av dem som bidrar med sina bilder och texter är den numera pensionerade biologen Kari Penttinen. Penttinen har hand om en naturdagbok. Det senaste inlägget har temat *Höstlig upptäckarglädje och lite kulturhistoria*.

Webbsidan kulturellen.fi skapades av Pargas stads kulturenhet för att öka tillgängligheten. Kulturellen finns där även för dem som på grund av sjukdom, avstånd eller annan orsak inte kan delta i kultur- och fritidsutbudet på orten. Betoningen ligger på det lokala och innehållet uppdateras regelbundet. Kulturenheten samarbetar med både privatpersoner och organisationer som vill vara med och skapa innehåll.

– Jag blev tillfrågad om jag ville delta och råkade just då ha mycket bilder från en ruskavandring i Lappland. Jag hade också fått upp ögonen för hur fin ruskan var här hemma i Pargas. När materialet fanns nästan färdigt var det lätt att tacka ja, trots att jag inte var riktigt på det klara med vad det var jag gav mig in på, säger Kari Penttinen.

Penttinen skickar in bilder och texter för publicering på Kulturellen lite vart efter han har sådana och tid finns. Penttinen har bott i Tennby

sedan 1970-talet, och lägger så som många andra Pargasbor stor vikt på naturens betydelse och närheten till den.

– Det känns svårt att tänka sig att man skulle bo mitt i en stad där man inte kan gå ut i naturen utan att ta bil eller buss först! I Tennby behöver man gå 200 meter så kommer man in i skogsmiljö, konstaterar Penttinen.

Text: Ann-Sofie Isaksson
Bild: Kari Penttinen

På en vandring eller resa är det viktigt att ha med grundlig utrustning för övernattnings och så klart kläder för olika väder och mat som inte väger för mycket.

– Ett måste är en kikare och en kamera. Man klarar sig ganska bra med kameran i mobilen, men dessutom är det bra att ha en pocketkamera med bra zoom. Systemkameran med två objektiv väger för mycket, säger Penttinen.

På Kulturellen hittar man också en trädgårdsdagbok som görs av **Gunilla Cederlöf** och **Sven Engblom**, där man kan följa med årstiderna och arbetet i deras trädgård i Lielax. Under februari månad producerades ett antal frågesporter, Par-Kviz, där ämnena varierar från rockmusik till historia och skärgårdskunskap. På Kulturellen kan man också hitta videopresentationer av olika platser i skärgården, gymnastiktips, länkar till bibliotekets digitala utbud samt Pargas Kultur Live, där man kan njuta av konserter.

Kulturenheten önskar alla lycka till att klicka sig fram på Kulturellen och hitta det som intresserar en. Visa gärna den äldre generationen hur

hen kan hitta kulturellen och innehållet där.

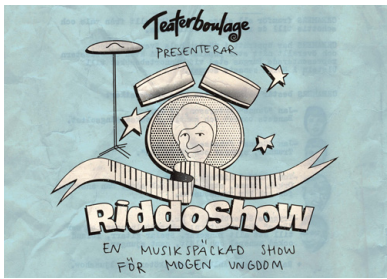
På frågan om Kari Penttinen vill tipsa om något på Kulturellen svarar han att sidan har ett förvånansvärt mångsidigt utbud och många som medverkar.

– Med tanke på det är det tråkigt att Kulturellen inte haft synlighet, och att det därför är få som känner till att Kulturellen finns!

Kari Penttinen

- Biolog med särintresse för fåglar, växter och svampar. Specialiserad på fiskbiologi.
- Tidigare rektor för Finlands fiskeri- och miljöinstitut, numera pensionär.
- Besökt Madeira tio gånger tillsammans med frun för vandring.
- Två vuxna söner, tre barnbarn.
- Flyttade från Jakobstad till Åbo för studier vid Åbo Akademi år 1966 och till Pargas år 1979.

Aktuellt

RiddoShow – En musikspäckad show för mogen ungdom

En nyskriven, underhållande musikalisk show i en akt av, om och med en bekant figur inom Teaterboulage.

Premiär: 25.3
Plats: Kultursalen, PIUG
Biljetter: netticket.fi
Läs mer: teaterboulage.fi

Musik i Mars 2022

Musik i Mars är en årligen återkommande månad med konserter och olika musikevenemang. Musik i Mars arrangeras av Pargas kultur tillsammans med andra aktörer. Programmet i sin helhet: pargas.fi/musikimars.

Classic Jazz
In The Archipelago - Antti Sarpila-Petri Haapasalo Duo
3.3 kl. 18 Houtskärs kyrka
10.3 kl. 18.30 Nagu kyrka
11.3 kl 18.30 Korpo kyrka
Programblad: 15 €

Julia Andersson In Concert
4.3 kl. 19
Pargas Stadshus, Fullmäktigesalen
Biljetter: 17 €, netticket.fi

INHIBERAD
Listen to her - Therese Karlsson, Zaida Ponthin, Patrik Komorowski
6.3 kl. 16

Musik i Mars-Quiz : Janne Engblom & Petri Haapasalo
15.3
Mer info: kulturellen.fi

Mytty-iltamat (Nukkehallitus)
16.3 kl. 18
PIUG. 11,50 € vuxna 7,50 € barn,
Mer info: netticket.fi

SpelFolk, Ninni Poijärvi with friends - Carole King & roots music + jam
16.3 kl. 18
Jazz Café Axo

Mathias Sandberg - The Doctor
27.3 kl. 16
Jazz Café Axo
Biljetter: 15 €, vid dörren och förköp vid Jazz Café Axo

Bio Sydväst

Biljetter: 10 € / 7 € under 13-åriga

Spencer | F12 | 1h 56min
3.3 kl. 18.30
Kommunalgården, Korpo

West Side Story | F12 | 2h 36min
11.3 kl. 18.30 Houtskär, Vesterlid
13.3 kl. 15.00 Kultursalen, Pargas
16.3 kl. 18.30 Framnäs, Nagu
17.3 kl. 18.30
Kommunalgården, Korpo
23.3 kl. 16.30 Snäckan, Iniö

Annette | F12 | 2h 20min
14.3 kl. 19.00 Kultursalen, Pargas

Mera info:
pargas.fi/biosydvast

Jazz Café Axo

Musavisa 9.3 kl. 18
Annika Cleo 11.3 kl. 20
Cold Case 12.3 kl. 20
She's Leaving Home 18.3 kl. 20
Jussu Pöyhönen
Solo Night 19.3 kl. 20

Kraft i vardagen- egenvårdskurs i Pargas

För vem är gruppen avsedd?

Gruppen är avsedd för personer vars vardag påverkas av ensamhet, nedstämdhet, långvarig sjukdom eller arbetslöshet. De kan också vara anhöriga till personer med en sjukdom. Diagnosen eller problemet spelar ingen roll, eftersom utmaningar i vardagen ofta är likadana oberoende.

Hurdana ämnen behandlas i gruppen? I gruppen talar vi bland annat om hantering av smärta och utmattning, egenvård av nedstämdhet, hälsofrämjande mat, rörelse i vardagen, kommunikationsfärdigheter och sömn.

Vad lär man sig i gruppen?

I gruppen övar vi oss på att använda olika verktyg inom egenvård, såsom beslutsfattan-

de, problemlösning och handlingsplaner. Med hjälp av dessa kan vi bryta cirkeln av symtom. Verksamheten i gruppen baserar sig på en konfidentiell interaktion mellan deltagarna.

Mån. 7.3 kl. 13-15.30
Mån. 14.3 kl. 13-15.30
Mån. 21.3 kl. 13-15.30
Mån. 28.3 kl. 13-15.30
Mån. 4.4 kl. 13-15.30
Mån. 11.4 kl. 13-15.30

Det är gratis att delta.

Vi står för munskydd och kaffe med tilltugg.

ANMÄL DIG:
Pia Hotanen,
pia.hotanen@pargas.fi
Tfn. 0443585985

Svenskspråkig temaeftermiddag för yngre pensionärer

**30.3.
kl. 13–15.30**

**Plats: Brankis,
Skolgatan 1**

Hej alla 1954 födda Pargasbor! Ni är välkomna att träffa varandra, diskutera tillsammans, lyssna på musik, dricka en kopp kaffe, höra biträdande professor Heli Vaartio-Rajalin berätta om ett gott åldrande och höra en medpensionär berätta om sina upplevelser av att gå i pension och om sin pensionärstillvaro.

Välkomna också att inspirera aktörer i Pargas att utveckla verksamheten för seniorer.

Förhandsanmälan till Emma Soveri, tfn 050 569 1814 eller emma.soveri@pargas.fi

Arrangörer: Seniorpunkten vid Pargasstad, Folkhälsansförbund i Åboland, Pargas svenska pensionärer, Väståbolands svenska församling m.fl.

Barokin labyrinteissä: Kristuksen elämä ja kärsimys

19.3 kl. 18.15 | Pargas kyrka
Biljetter: 20 € / 10 €
Orkester Nord & vokalsemblen Vox Nidrosiensis, dirigent Martin Wählberg. Augustin Pfleger (1635–1686): kantater. I samarbete med Väståbolands finska församling.

Allmän info

Hälsostationer

Pargas hälsocentral

Vapparvägen 15 A
21600 Pargas

Tidsbokning (vard. kl. 9-13)
och telefonjour (vard. kl. 8-16):
02 454 5200

Allmänt nödnummer, ambulans: 112

E-tjänster: www.pargas.fi/sv/etjanster

Telefonnummer –och tider:
www.pargas.fi/sv/telefonnum-mer-och-tider

Tandvårdscentralen

Kommunalhemsvägen 12 C
21600 Pargas

Tidsbeställning (mån-fre kl. 8-11.30):
02 454 5300

Hälsostationerna i Nagu, Korpo, Houtskär och Iniö:

Tidsbokning (vard. kl. 9-13)
och telefonjour (vard. kl. 8-16):
02 454 5200

Bibliotek

Pargas bibliotek

Strandvägen 28, 21600 Pargas
Tfn. 044 354 5284
Öppettider: mån-tors 10-19, fre 10-16,
lö 10-14 Tidningsläsesalen öppnar kl. 8

Nagu bibliotek

Sportgränd 1, 21660 Nagu
Tfn. 040 488 57 92
Öppet med personal på plats:
ti 10-15, ons 14-19, tors 10-15, fre 10-15
Biblioteket är meröppet varje dag kl.
8-21. Du kommer in med
bibliotekskortet och en PIN-kod.

Korpo bibliotek

Verkanvägen 1, 21710 Korpo
Tfn. 040 488 5793
Öppet med personal på plats: mån 10-15,
ti 14-19, tors 10-15, fre 10-15 Biblioteket är
meröppet varje dag kl. 8-21. Du kommer
in med bibliotekskortet och en PIN-kod.

Houtskär bibliotek

Näsbyvägen 214, 21760 Houtskär
Tfn. 040 488 5794
Öppet med personal på plats: mån 14-19,
ons 10-15, tors 10-15 Biblioteket är
meröppet varje dag kl. 8-21. Du kommer
in med bibliotekskortet och en PIN-kod.

Iniö bibliotek

Degernäs 24, 23390 Iniö
Tfn. 040 488 5795
Öppettider med personal på plats:
tors 9-12 Biblioteket är meröppet varje
dag kl. 9-20. Du kommer in med nyckel.

Utö bibliotek

Hembygdsgården, 21740 Utö
Öppet tisdagar kl. 17-19.

Kundtjänst & rådgivning

Stadshusets Servicepunkt är öppen
**mån-ons kl. 9-16, tors kl. 9-17 och
fre kl. 9-15.**

**Områdeskontoren är öppna enligt
överenskommelse, tid kan bokas per
telefon eller e-post.**

Du kan kontakta alla servicerådgivarna
per telefon, e-post och via chatttjänsten
på stadens webbplats.

Servicepunkten, stadshuset

Tfn. 040 488 6026
arja.toyryla@pargas.fi

Nagu områdeskontor

Tfn. 040 488 6022
viveca.smeds-aalto@pargas.fi

Korpo områdeskontor

Tfn. 040 488 6020
tarja.sirkia@pargas.fi

Houtskärs områdeskontor

Tfn. 040 488 6021
petra.ohman@pargas.fi

Iniö områdeskontor

Tfn. 044 066 7835
asa.knuts@pargas.fi

Byggnadstillsyn

Kundservice 040 488 6080
(mån-fre kl. 9-15)

Seniorpunkten

Strandvägen 30, Pargas
Besökstider: mån-tors kl. 10-12
Tfn. 040 488 5692

Seniorrådgivning i alla Pargas kommunelar

Mån-fre kl. 9-15
Tfn. 040 488 5692

**Svarar på frågor som berör service för
äldre inom staden, inom äldreomsor-
gen samt hemvård och matservice för
alla åldrar. Svarar även på frågor som
berör hälsa, välbefinnande och funk-
tionsförmåga.**

Telefonrådgivning för äldre och deras anhöriga inom Egentliga Finland

Tfn. 02 262 6174
På svenska mån-fre kl. 9-12

Servicehandledare Medris Jurs

Tfn. 040 488 5692

Verksamhetsledare, minnesfrågor Emma Soveri

Tfn. 050 569 1814

Hälsovårdare Natalie Fagerholm

Tfn. 050 577 3905
Mån-ons kl. 9-15

Hemsjukvården

Tfn. 040 488 5566
Mån-fre kl. 11-12

Frågesport

Hittar du svar på följande fem frågor bland
tidningens artiklar? Prova först utan att lunta!

1. Vem representerar Pargas i Egentliga Finlands välfärdsområde?
2. Hur många år fyller Tre Små Rum i april?
3. Hur många tomter har sålts i Pargas i år?
4. Hur många bostäder byggs det i Norra Famnen?
5. Vad används i stället för krossgrus i grunden av husen
i Solbågens ekoby?

Svar: 1. Merja Fredriksson, Nina Söderlund och Lotta Laaksonen. 2. 20 år. 3. Fyra tomter. 4. 33 bostäder. 5. Celliglas-kross.